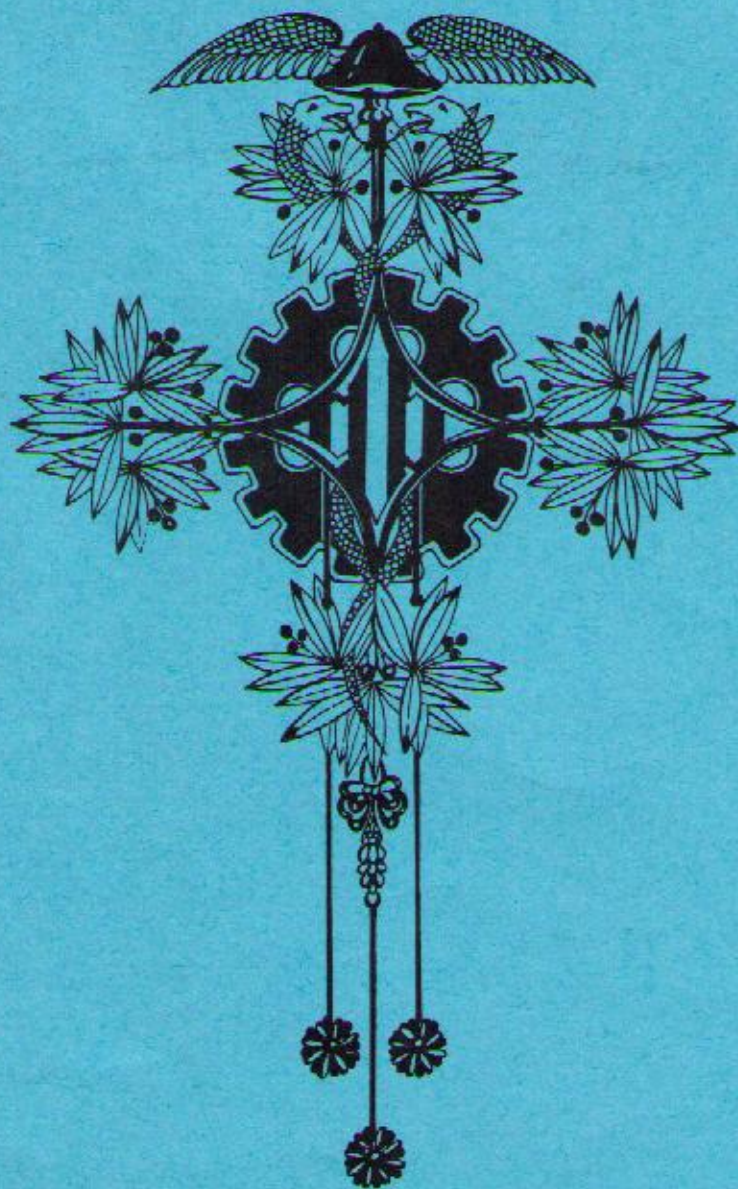

ACCIÓ

DEL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS
DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA
(ENTITAT OBRERA)

Barcelona, desembre de 1.990

ACCIO

DEL CENTRE AUTONOMISTA
DE DEPENDENTS DEL COMERÇ
I DE LA INDUSTRIA

Rda. de la Universitat, 7, 6è, 2a.
Tel. 302 48 87 - 301 19 49
08007 BARCELONA

SUMARI:

RECOBREN UN ANTIC SERVEI

ESTAT I NACIÓ

OMPLIM DE VIDA EL CADCI

ENS CAL NO OBLIDAR-HO

IMATGES DE JOVENTUT

LA LLENGUA CATALANA

CARTA OBERTA ALS AMICS DEL CADCI

ALCATRAZ

1922: L'ANY DEL CLUB DE MAR DEL CADCI

LA POLITICA DEL FET CONSUMAT

DELS ESTATS I DE LES NACIONS

A CAVALL D'UN ESTEL

ENS QUEDA EL RECORD

LES ESCOLES MERCANTILS

EDITORIAL

GLOSSA

Aprofitant la publicació d'aquest número d'ACCIO ens dirigim a tots els consocis i a l'opinió en general. Després de la sortida o publicació de l'anterior, el nou contenciós directament contra la Sindical Unió General de Treballadors ha arribat, en un any, a la mateixa altura o nivell del que seguim contra l'Administració Civil de l'Estat. I potser faltaran, si ho creu convenient el Magistrat, les proves proposades i admeses, però no practicades per causes alienes a la nostra voluntat, principalment l'informe dels oficis i manaments expedits i la confessió en judici del legal representant de la UGT, Sr. Nicolás Redondo, pendent de l'exordi expedit a tal efecte al Jutjat d'igual classe de la capital del Reino.

De fet està a punt per dictar sentència; ara veurem què poden trigar a respondre de Madrid al Jutjat de 1ª Instancia de Barcelona; hem d'esperar que passi el temps que s'hagi donat per respondre.

No hem de fer comentaris, però no tots els temps són iguals; les coses canvien i s'ha guanyat bastant en responsabilitats: Ara S. S. la Jutgessa que porta darrerament el nostre contenciós i l'ha activat dictarà sentència; esperem que la llum de la veritat dissipï els dubtes dels que no creuen en la Justicia. Nosaltres hi hem acudit.

Els de la junta estem, com sempre, al peu del canó, disposats a arribar al final sigui com sigui i costi el que costi.

Confïem arribar a un bon fi després de tant de temps de lluita, i poder començar a reconstruir en tots sentits el nostre CENTRE AUTONOMISTA.

LA JUNTA DIRECTIVA

RECOBREM UN ANTIC SERVEI

El CADCI, fent-se ressò del deplorable estat en què han deixat el País els llargs anys en què l'han tractat com una colònia de l'Estat espanyol, abonat, a més, per la ressaca que comporta la darrera dictadura, i conscient que el mal tracte per part dels nostres ocupants continua, ofereix els seus serveis, totalment desinteressats, a totes aquelles persones que, ignorant o dubtant a l'hora d'escriure en la nostra llengua, la pròpia de Catalunya, vulguin fer-nos qualsevol consulta, principalment a fi de no caure en errors ortogràfics.

Volem que no ens oblidin els comerciants a l'hora de redactar els seus escrits de cara al públic. Ens consta que molts prescindixen del català per manca d'assessorament. Volem que aquest problema no en sigui el motiu. La dignitat del seu establiment bé s'ho mereix.

Podeu trucar als telèfons 254 07 56, 213 06 62 on podreu fer la vostra comanda.

"Nosaltres no som un Club de Mar, ni un Club de Futbol, ni una Germandat de Socors Mutus, ni un Centre d'Ensenyament exclusivament; totes aquestes activitats són branques d'un gran arbre que té clavades ses arrels en terra catalana, i aquest és el gran ideal que ens lliga". De la Memòria de la Secció Permanent d'Esports i Excursionisme, 1913/1914.

"És l'hora de l'Autonomia de Catalunya, per la situació del món i per la situació d'Espanya, perquè és l'hora de solucionar tots els problemes vius". Paraules de F. Cambó al Parlament Espanyol, l'any 1918.

"Els catalans han tigit i tenen dues raons per patir: la primera és el fet d'ésser catalans; la segona ésser, malgrat tot, espanyols". Afirmació d'Eugene Montale, Premi Nobel.

ESTAT I NACIÓ

Hem assistit, no fa massa temps, a una polèmica orquestrada de forma absolutament interessada i dirigida al desprestigi de Catalunya, i més en concret, del nacionalisme català.

S'ha cercat deliberadament la confusió. I s'han falsejat conceptes tan elementals com els d'Estat i Nació.

Convé puntualitzar-ho bé.

L'Estat és una entitat política, jurídica, pactada, i per tant té molt d'artificial.

La Nació és una comunitat històrica, real, natural i, per tant necessària.

En conseqüència, un Estat pot ser modificat, retallat, reformat, reduït i fins i tot suprimit, perquè és fruit dels pactes, més o menys lliures, dels homes.

La Nació, com a identitat natural que és, és el que és, més enllà del que puguin pactar els homes, i per tant no es pot modificar sense incórrer en algun tipus de genocidi.

En altres paraules, l'Estat és negociable. La Nació és innegociable.

Un Estat pot néixer d'una Constitució, perquè és un instrument jurídic.

Una Nació no pot néixer, no pot ser creada; només pot ser reconeguda per una Constitució, perquè existeix **abans** i fins i tot al marge de la Constitució.

Per tant, Catalunya, la nació catalana, no és fruit d'una concessió gràcies de l'actual Constitució espanyola.

La Constitució ens pot donar autogovern, és a dir, parcel·les de sobirania, més o menys àmplies, però no pot afegir ni treure res a la nacionalitat catalana, fruit d'una llengua pròpia, d'una cultura pròpia, d'un dret propi, d'una tradició i d'una història pròpies.

L'Estat és una realitat de dret.

La Nació és una realitat de fet.

I el dret no pot mai ignorar el fet.

Els fets són el que són i no una altra cosa, més enllà de les regulacions jurídiques.

La Nació, com a Comunitat viva, no és el fruit d'una divisió administrativa d'un Estat; no és el fruit, repeteixo, d'una divisió administrativa, quedí clar, sinó que és una personalitat que té dret a decidir el seu present i el seu futur, com va decidir el passat. I si una Constitució es vol ajustar a la realitat, si no vol fer ciència-ficció, no té més remei que reconèixer-ho així.

I si l'article segon de la Constitució espanyola té algun sentit, que no sigui totalitari, és precisament el de reconèixer en el si de l'Estat, una realitat plurinacional.

Joaquim Xicoy i Bassegoda

Barcelona, 22 d'Octubre de 1990

OMPLIM DE VIDA EL CADCI

Sorprenentment l'acabament de la dictadura l'any 1975 i el retorn solemne de les llibertats democràtiques amb la Constitució (1978) i un Estatut d'Autonomia (1979) no han significat encara per el CADCI la devolució del seu estatge a la Rambla de Santa Mònica de Barcelona, que els fou robat amb tota impunitat pels ocupants el 1939 i que fa uns pocs anys el Govern de Madrid, a través del Ministeri de Treball, regalà a la Unió General de Treballadors que l'acceptà i, amb nul·la sensibilitat política i social, s'hi ha instal·lat.

Com és lògic, els socis del CADCI han presentat davant dels tribunals la reclamació d'un patrimoni que de forma clara i contundent els pertany. Però la sentència triga a ser dictada i passa un dia rera l'altre com executant una conspiració que intenta, senzillament, asfixiar aquesta entitat entre fulls de calendari, en la que sembla inútil espera.

Què fer, entretant? Evidentment mantenir una atenta i vigilant acció per aconseguir una sentència justa que retorni l'estatge i possibiliti reprendre les activitats de forma adequada.

Què més poden fer els socis del CADCI? Sensibilitzar l'opinió pública catalana sobre la injustícia que s'ha comès i informar sobre els objectius que fonamenten el Centre. Això és particularment important perquè durant gairebé quaranta anys fou molt difícil de fer-ho.

Però, pot fer-se quelcom més? Jo crec que sí. El CADCI nasqué per les inquietuds d'uns joves treballadors del comerç i la indústria. Crearen en principi, aquell llunyà 1903, un humil centre on batejava el desig d'aconseguir una formació patriòtica o cívica, com vulgueu, i una preparació professional. Naturalment, també els interessava la previsió social, la cultura i l'esport. De fet, en ells hi havia un irreprimible desig d'esdevenir ciutadans sòlidament formats i que exercissin una ciutadania d'un país que renaixia, i per aquesta convicció res no els era indiferent i en tot volien excel·lir per a gaudir més plenament de la vida i fer una societat justa i feliç.

No cal dir que des d'aleshores el món ha canviat, i que en el progrés que constatem ha contribuït la llavor de milions de persones que en molts països s'han esforçat en els mateixos objectius de justícia i benestar per a tothom, però també és fàcil d'advertir que avui hi han joves treballadors que tenen també inquietuds similars i que intenten forjar-se una personalitat per a ser útils al poble de Catalunya. Sovint els problemes canvien de fesomia, però la seva arrel és la mateixa; cal simplement sintonitzar amb la forma que en una època determinada presenten, i aplicar un mètode a aquesta aspiració eterna dels homes i de les dones a progressar, a perfeccionar-se animats per l'afany d'esdevenir útils.

El CADCI és avui objecte d'un astut intent d'asfíxia en negar-li la possibilitat d'obrir novament el seu estatge i reprendre totes les activitats després d'actualitzar-ne el programa com han fet moltes altres entitats que havien estat objecte de la mateixa persecució per part de la dictadura.

De moment han aconseguit impedir les activitats del CADCI. Podem deixar gaire més temps que el mantinguin en silenci?

Crec que apart de continuar la reclamació del patrimoni que és del CADCI cal reprendre l'acció d'anàlisi i actuació als problemes dels joves treballadors i buscar solucions en una situació que és provisional, i programar novament activitats de formació professional i cívica.

Com fer-ho? Crec que el CADCI avui hauria d'analitzar la situació amb professors i alumnes de l'ensenyament professional i decidir-se a oferir un servei concret. No teniu portes de cap local per a obrir-los hi de bat a bat -objectarà algú-, què voleu que els oferim? Teniu el millor d'una entitat, el seu estil, el seu mètode, l'experiència i la il·lusió de que visqui essent útil a Catalunya. Això és l'essencial.

D'altra banda, consentirem que els que han decretat la mort del CADCI puguin celebrar l'èxit de la seva estratègia?

Crec, sincerament, que la Junta cal que programi una sèria de contactes amb sectors de mestres i d'alumnes d'ensenyament professional per a concretar quins són els problemes i projectes que el CADCI pot ajudar a resoldre incorporant als seus rengles tots aquells que hi pertanyin, siguin joves o grans.

Avui cal actuar amb la decidida voluntat de reprendre activitats i de fer-ho incorporant-hi totes les generacions, i en particular és urgent fer-ho amb els joves, que són els que més necessiten el CADCI. Naturalment, amb els objectius de sempre, però amb les activitats que avui poden satisfer el desig de formació permanent. Convé que tots ajudem a que el CADCI repregui activitats perquè és el que justifica plenament la seva existència i, a més, desfà els plans dels que voldrien ofegar aquesta eina de la reconstrucció nacional.

Joaquim Ferrer i Roca, del Grup Català del Senat

ENS CAL NO OBLIDAR-HO

A mesura que una persona es fa gran, tendeix a poblar el seu món amb els records. I aquests s'acumulen, es clar, però n'hi ha que desapareixen per deixar lloc a d'altres que queden definitivament encastats a la memòria i configuren l'aventura vital de cadascú. A vegades, els records queden una mica entelats pel pas del temps, com si els evoquéssim a través d'una boira que té la virtut d'atenuar les ferides que ens han causat els moments desagradables i de reforçar, en canvi, la companyia que ens fan els bons. Amb el CADCI em passa una cosa així, i em guardaria prou d'assegurar que allò que en recordo és un testimoniatge fidel.

Tot just a començament del segon quart d'aquest segle el meu pare tenia una botiga de material fotogràfic al carrer Major de Gràcia, a tocar de la Rambla del Prat. En aquella època jo tenia uns dotze anys, o sigui que Déu n'hi do del salt enrera que proposo. El meu pare no era dependent del comerç ni de la indústria, però era soci del CADCI. Potser penso ara - com a protector o com a afiliat a la cooperativa. El cas és que en el clos familiar es parlava del CADCI amb el respecte que es mereixen les associacions modèliques. A mi em van apuntar al gimnàs de l'entitat i, a través

de la boira que he esmentat abans, recordo haver assistit als cursos que s'impartien a l'última planta de l'edifici.

Però això és purament personal, no aporta res a l'enorme prestigi que tenia el CADCI, com a entitat catalanista que arribà a aplegar 20.000 socis. Mentre existí, va ocupar un lloc destacat en la nostra història, i la seva desaparició com a conseqüència d'haver perdut una guerra es va sumar a la tristesa col·lectiva.

Ens n'ha quedat un deute pendent, un rosec que no ens deixarà tranquils fins que siguin corregides les arbitrietats que encara ens humilien i afligeixen. Entre elles, el recobriment total del CADCI, no tan sols com a entitat social i política -un esperit que s'ha mantingut-, sinó que ens sigui retornat el cos, uns béns que algú detenta indegudament.

En el número d'ACCIÓ aparegut el mes de setembre de 1989, en Joan Triadú va publicar un excel·lent article sota el títol "El CADCI, un nom de llegenda". És de debò un nom de llegenda, aquesta part de somni tan necessària a cada país per configurar, d'una manera plena, la seva personalitat.

Pere Calders

"Quan el pessimisme que s'encomana per l'estat extern del nostre poble es fa extremat, jo vinc al Centre a retrobar-hi els catalanistes de sempre".
Martí i Julià, parlament del 13 de gener del 1912.

"Política catalanista i descentralitzadora poden i han de defensar-la tots els homes que estimen la llibertat dels pobles i la independència dels ciutadans".
Amadeu Tous, president de propaganda del Centre a "El Poble Català", 3 d'abril del 1910.

Imatges de Juventut

Les "Olives Farcides del Dr. Baltà"

I èrem a la Pasqua de l'any 1916. La premsa ens assabentà que els braus patriotes de la Verda Erin, s'aixecaren en armes per combatre l'enemic comú.

Coneguèrem noms d'aquells abnegats lluitadors, com Emmon de Valera, de principis radicals, i el Batlle de Cork, Mac Sweney, abnegat patriota que va morir de fam a la presó de la ciutat on havia estat Alcalde.

I va ser per aquell temps, o potser un xic més tard, que va apareixer la publicació del CATECISME DEL JOVE PATRIOTA. La memòria m'ha fugit i no puc recordar el nucli que el va publicar. Solament recordo un paràgraf (estimat lector, no somriguis). "Més val caure sobre un munt de baionetes, que sobre els pits de la dona immunda que et degenera a tu i a la teva raça".

Seria el nostre patriotisme capaç d'arribar a qualsevol sacrifici?

El COMLOT DE GARRAF (any 1925) i el de PRATS DE MOLLÓ (any 1926) marquen fites en la Història de Catalunya.

Foren dos símptomes precursors de l'esdeveniment d'una democràcia que tindria lloc un 14 d'abril de 1931.

Els nacionalismes acostumen a formar-se o aglutinar-se en cercles dretans, per a passar a una posició de centre; després fan viratge cap a l'esquerra, i a vegades passen per una extrema esquerra. Parlo des d'un punt de vista revoltós i ensems patriòtic.

La farmàcia Baltà encara existeix. Situada a la Rambla de Catalunya, xamfrà la Ronda Universitat. Era un lloc de reunió dels nacionalistes

catalans. En la rebotiga vaig conèixer el poeta Ventura Gassol, el Dr. Jaume Aiguader, Deogràcies Civit (que seria condemnat l'any 1925 a 12 anys de presó pel "complot de Garraf"; és amb aquest nom que és conegut l'intent d'atemptat contra Alfons XIII pel seu suport a Primo de Rivera i la seva política anticatalana), en Jaume Compte, que va morir el 6 d'octubre de 1934 al nostre estimat CADCI-aleshores en deiem el Centre,- Pau Vila, el Dr. Didac Ruiz, Prudenci Bertrana i molts d'altres, que uns anys després ens retrobariem a la rebotiga del bon amic Vilaró, que tenia un negoci d'ombrel·les, paraigües i ventalls, al carrer de Fivaller.

Recordo que un dia va aparèixer el Dr. Didac Ruiz, que, si la memòria m'és fidel, usava espadenyes blanques, i tot enfurismat i preguntant on era en Prudenci Bertrana. Vam dir que ho ignoràvem, però que no podia tardar per assistir a la reunió. El Dr. Didac Ruiz ens respongué que no vindria i que segurament s'amagaria uns dies, i tot seguit ens digué que en Prudenci Bertrana acabava de publicar un llibre amb el títol de "Jo, Memòries d'un Metge filòsof", i que el protagonista era ell i, per aclarir-ho, era la seva pròpia vida. Que ell, com un ruquet, li havia contat tots els esdeveniments de la seva vida. I que el llibre era d'un caire satíric.

Per aquells anys hi havia a Barcelona, concretament a la Rambla dels Estudis, cantonada amb el carrer del Bonsuccés, un gran establiment on es podien trobar tota mena d'articles. Era conegut per El Siglo, i els propietaris eren els Srs. Conde i Cia, gent de caire anticatalà, per la qual cosa sempre era motiu de fortes discussions dintre del món catalanista.

El Dr. Baltà era cunyat d'en Batista i

Roca, director dels Laboratoris Municipals i excel·lent químic.

I un dia, reunits quatre caps d'escamot al nostre estimat CADCI, en Deogràcies Civit, Eudald Carbonell, en Pere Cavaller i jo, acordàrem fer una consulta a l'amic Baltà. Quina acció contra els dirigents de El Siglo? De primer es va parlar d'algun "petardet" o de quelcom que fos més sorollós. L'amic Baltà no badava boca; el seu pensament vagava per un altre món. Tot de sobte va dir-nos que ja havia trobat la solució: "Unes olives farcides". Els companys, jo inclòs, deuriem presentar un aspecte ben estrany.

Amb la cara plena d'ufanor el bon amic Baltà va dir-nos que el proper dissabte, a la tarda, passessim per a recollir un bon munt de "olives".

Els quatre escamots -quaranta companys- repartits en les plantes de l'edifici, a les 6 hores de la tarda, deixàrem caure per terra les "olivetes", perquè els visitants aixafessin els "fruits", i podeu ben creure que àdhuc a vosaltres us serà difícil de respirar en aquell ambient que us envoltarà. Sentireu una "olor" tant dolenta, és a dir una fortor insuperable, que us recomano que porteu un mocador ben humit per a poder respirar.

I aquell dissabte, a l'hora convinguda, els tertulians de la nostra Rambla pogueren gaudir d'un espectacle insòlit: el desallotjament de "El Siglo", un munt de clients o visitants i empleats sortien de l'edifici tot fent esternuts...

Quina llàstima que no fossin filmades aquelles escenes!

Joaquín Núñez i Roig

LA LLENGUA CATALANA

Als amics d' "ACCIÓ", òrgan del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, CADCI, en la diada de l'11 de setembre.

Des de fa uns anys s'ha intentat de donar un bon impuls a l'ús de la nostra estimada llengua catalana i s'ha demanat que no deixem d'emprar-la, a casa nostra, per a celebrar i dur a terme tota mena d'actes o esdeveniments.

Però també és cert que ací, i fora de la nostra terra, hi ha elements que, contra natura, semblen estar disposats a posar-hi tota mena d'entrebancs per a que la normalització de l'ús de la llengua catalana no pugui ser portat a bon terme com ho desitja tothom o, almenys, aquells que, com nosaltres, tenim per norma estimar i enlairar tot el que es refereix a Catalunya.

Els fets són ben bé a la vista de tothom. Per exemple, en terres valencianes, directius d'organismes oficials, polítics o particulars, han iniciat una ben orquestrada campanya demanant als valencians que no parlin en català; que no escoltin o vegin les emissions de ràdio i televisió catalanes, i que rebutgin la catalanització de la llengua valenciana autòctona.

Es això el que es desprèn d'un article que publica el diari "Avui", en l'edició corresponent al dia 10 de setembre del 1990, parlant d'un capítol de la RTVE a València que ha donat normes o pretén donar-les perquè molt mots d'origen català siguin substituïts a València per altres mots o paraules, bé castellanitzades, bé d'un to gramatical més groller.

Però no ens hem de capficar pel que passa o pot passar a València, doncs al cap i la fi, aquella és una altra terra i són ben lliures de sentir-se amb arrels més o menys catalanes.

La normalització de l'ús del català, tot i l'esforç que aquests darrers anys ha portat a terme la Generalitat de Catalunya, i malgrat també els esforços d'altres Entitats i organismes oficials i particulars, tant de caire social com cultural, no sembla pas haver estat suficientment acceptada o païda per moltes persones de representació oficial, i també molts organismes públics i particulars, com si talment aquests darrers anys no haguessin anat a escol; com si en aquestes escoles no els hi haguessin ensenyat quelcom de català, i si hi havien anat i els hi havien donat aquestes lliçons de català, els devien entrar per una orelleta i sortir per l'altra.

Només cal sentir com parlen certes persones o personatges, no sols davant d'un auditori sinó davant d'un micròfon de ràdio o de televisió. Quines paraules hem de sentir en els diàlegs de les pel·lícules amb què les televisions estatals o catalanes ens obsequien, pretesament doblades al "català". Invariablement les nostres orelles se senten martellejades per cent i un modismes que res no tenen del català actualitzat, sinó que deixen un regust castellanitzant que fa caure d'esquena.

Es pot admetre que les persones que anys enrera no pogueren assistir a classes de català facin ús, avui, d'un català viciat i que els costi bandejar certs modismes o mots pronunciats erròniament.

Però que en aquest error caiguin persones i personatges d'una, se suposa, cultura certament alta, o que hi caiguin els locutors de ràdio i de televisió i els actors que doblen les pel·lícules al català, això sí que no es pot admetre. Tots ells, generalment, parlen fent ús d'un guió prèviament escrit i, per tant, aquest guió hauria d'estar lliure de tota mena de castellanismes o de falsos modismes. Qui els i hagi escrit el guió, que plegui; i si aquestes persones o personatges no en saben prou de parlar en català, que no ho facin; val més que callin.

Resumint. Si volem ser catalans hem de ser-ho en tots els aspectes, i un d'ells, primordial, és expressar-nos tot el que ens sigui possible en un català clar i net, i si s'ha d'escapar algun que altre "castellanisme", que sigui en quantitats mínimes. Si ens hi esmercem, podrem aconseguir-ho. Diu una aciençada dita catalana que "Fa més qui vol que qui pot" i una altra dita, també catalana i més concisa, ens ho referma: "Voler és poder".

El nostre CADCI n'ha estat, de sempre, un molt bon exemple: un bastió inexpugnable en defensa del català i de tot el que el català representa.

Seria bo que tots els organismes de casa nostra, estaments i mitjans, la premsa i la radiotelevisió, centres esportius, socials, polítics i econòmics, de caracter oficial o particular, s'ho prenguessin ja com a norma a seguir i sense omplir-se tant la boca dient que són gent catalana i que per ells Catalunya és el primer de tot; que comencin per parlar i escriure bé el català.

Mentre la llengua catalana no sigui ben normalitzada, a casa nostra mancarà quelcom i seguirà semblat-nos que encara estem depenent, en part, de Felip V, ja que cada vegada neixen menys catalans, les parelles que es casen no volen fills o en volen pocs i hem de preveure que els catalans de nissaga, anys a venir serem cada vegada menys. Els que anem quedant, doncs, hem de fer que se'ns senti ben alt i ben clar, parlant i escrivint en català de veritat.

Joan Borràs i Ferrer

Carta oberta als amics del CADCI

El vostre president, en Joaquim Núñez (per cert, em permeteu que li digui Quimet, com sé que feu tots els qui l'estimeu?), ha tingut la gentilesa de demanar-me una col.laboració pel vostre butlletí. "Parleu del que us sembli, de qualsevol cosa", em va dir. I com que en Quimet és d'aquelles persones a qui em costaria negar-li res que em demanés, no m'ho penso més i poso mans a l'obra.

Tanmateix, deixeu-me que us confessi que això de tenir un full de paper en blanc damunt la taula i amb un encàrrec tan poc concret és una situació perillosa. De vegades tinc la sensació que vivim en un món massa contaminat d'opinions i de paraules. Un món on circula massa gent que pontifica amb l'index enravenat sense que, a l'hora de la veritat, es pugui destriar ben bé on és el gra i on és la palla del seu discurs. Vull dir, en resum, que la característica del nostre temps és que tothom es veu amb cor d'opinar de tot, en tot moment i a tot arreu. Això fa que visquem en la civilització del xivarri.

El crit ha arraconat la paraula; la ignorància ha desterrat el sentit del ridícul, el monòleg ha matat la conversa; l'exabrupte es cotitza més que la frase amiga i, sobretot, el silenci -el saber callar a temps- és una perla valuosa i molt rara de trobar.

Així, doncs, com que no vull caure en el mateix pecat que acabo de denunciar, m'he decidit a adoptar el format de carta oberta per comptes del d'article d'opinió. Les cartes les adrecem als qui estimem i les conservem amb les coses més personals. Els articles, en canvi, són com avions de paper que llancem al vent i els recull qui vol. Generalment algú que per a nosaltres no sol tenir ni nom ni rostre. A les cartes hi posem el cor i suquem la ploma en el tinter de la sinceritat. Als articles hem d'aparentar una seguretat que de vegades no tenim. Vet aquí la diferència.

Vaig nàixer l'any 50, en l'equador exacte del segle. La meua és, doncs, una generació que ha crescut educada en **espanyol**. Els llibres d'Historia que estudiàvem parlaven d'uns meravellosos reis catòlics, d'una Espanya única, gran i lliure, d'un cabdill salvador, i deixaven forats en els quals s'intuïa -sobretot quan miràvem al nostre voltant- que s'amagaven coses importants.

La meua és una generació d'autodidactes. Hem hagut d'acabar d'endreçar-nos sols i ens hem fet grans pel nostre compte. Això ens ha fet una mica estranys i incomplets. Sabem bastant d'algunes coses -sobretot perquè ja ranegem la quarantena- i n'ignorem d'altres que ja difícilment recuperarem per la senzilla raó que hem fet tard. La història del CADCI i dels homes que el varen fer gran és, possiblement, una d'aquestes ignoràncies que estem condemnats a arrossegar.

És per això, amics meus, que em sembla que la vostra missió ara i aquí, a deu anys del segle XXI, és la de fer de dipositaris de la memòria històrica que encara ara s'entesten a fer-nos oblidar. Dic això -que potser us semblarà un xic pessimista- perquè aquesta és una tasca que, si no la feu vosaltres, malament rai. Fixeu-vos, si no: la generació dels meus fills (que és la dels vostres néts), tot i educar-se en català i sense l'ombra sinistra de cap cabdill al damunt, sembla que té unes cabòries que tampoc fan suposar un retrobament amb l'espírit que va empènyer, ara fa vuitanta-set anys en els Quatre Gats, aquells catorze dependents a fundar el CADCI.

Si algú pot demostrar amb fets que la vida és una lluita permanent sou vosaltres, que heu estat perseguits, exiliats i que ara, quan el país disposa d'un grau més elevat de llibertats, continueu lluitant per recuperar el vostre patrimoni. Pel camí heu anat arreplegant adhesions, mostres de simpatia, copets a l'espatlla i bones paraules, però -com es diu vulgarment- ni cinc de calaix. Teniu la força de la raó i, en canvi, sembla que els vents que bufen són més propicis a la raó de la força. I, tanmateix, cal continuar la lluita amb fe perquè sóc dels convençuts que, al final, la veritat sempre acaba triomfant.

No he volgut ensabonar-vos perquè des del començament us he promès sinceritat. Tampoc he volgut fer un text historicista sobre un període de la nostra història que ningú no m'ha ensenyat i que he hagut d'aprendre fragmentàriament i a batzegades.

Només puc dir-vos que us admiro i us respecto profundament. Admiro la vostra obra i el vostre tremp immarcesiblement jove que ja voldria tenir jo. I us respecto enormement pel que signifiquen d'exemple idealista enmig d'un món massa capficat pel progrés material. I em meravello cada vegada que veig la figura fràgil d'en Quimet anant amunt i avall incansablement fent gestions als jutjats, als diaris, a les institucions. Lluitant pel que hauria de ser tan evident com la llum del sol que ens il.lumina i que no és així per vengonya de tots plegats.

No acabaré aquesta carta esperonant-vos a continuar la feina perquè sé que no us cal. Sabeu el que voleu, i això us fa forts. Rebeu, per tant, l'abraçada d'un amic amb qui sempre podeu comptar.

Joan Josep Isern

ALCATRAZ

Aquest estiu, en el decurs d'un viatge als Estats Units que podríem qualificar de "llampec", vam destinar un curt espai de temps a visitar la presó d'Alcatraz.

I sí, m'apresso a entonar un "mea culpa". Accepto que vaig sucumbir a les exigències del turisme més arrossinat. I, tanmateix, tot i reconèixer que hi va influir en un noranta per cent, en la nostra visita, el fet d'haver constituït un tema per a més d'una pel·lícula la presó d'Alcatraz, vull que quedi ben clar que no em peneleixo gens ni mica d'haver-hi estat.

I consti que no és pas un lloc bonic. És una illa rocosa i gairebé estèril, que abans d'haver-s'hi construït un far i determinades instal·lacions militars, només era poblada per pelicans o sigui "alcatrazes" ... L'únic atractiu que ofereix, és que permet contemplar un meravellós perfil de San Francisco on es retallen uns gratacels "de pel·lícula", aquests gratacels que de mica en mica s'han anat ensenyorint de totes les ciutats dels Estats Units ...

Es una illa trista, Alcatraz, on destaquen un far ben poc graciós, una xemeneia que ja fa anys que no fuma, una torre d'aigües i una altra de control -d'aspecte sinistre- si fa o no fa com totes les que es poden contemplar a tots els centres penitenciaris i que a mi em va fer venir a la memòria les que vaig veure, ja fa anys, a Dachau i a Mauthausen.

No sé ben bé quina va ser la impressió que van rebre, d'Alcatraz, les dotzenes i dotzenes de turistes que, com nosaltres, van desembarcar-hi i en van recórrer les instal·lacions ... Jo diria, tanmateix, que en bona part va ser la mateixa que vaig experimentar jo: el goig de saber que res ni ningú no em privava de marxar-ne.

Cal que aclareixi que Alcatraz és, si fa o no fa, com totes les presons. Hi ha les mateixes cel·les d'una uniformitat irritant, els mateixos passadissos -freds, tristos-, les mateixes reixes, les mateixes claraboies per on penetra una claror mediatitzada i melangiosa ...

Bé, la meua experiència, pel que fa a presons, és, sortosament, molt limitada. Però puc parlar-ne. Unes quantes guàrdies a la Model (quan feia el servei militar anava a càrrec de l'Exèrcit la vigilància d'aquest centre penitenciar) i altres tantes a la presó de les dones, poc o molt van familiaritzar-m'hi.

Amb la Model, sobretot... Una Model no tan deteriorada com l'actual i on els presos eren, majoritàriament (érem als anys 47, 48, 49...), de caràcter polític. Una Model on no hi havia droga (ni a la Model ni pràcticament enlloc) com tampoc no hi havia, que

jo sàpiga, una vida entre els presos tan despietada i tan degradada...

Quant a la presó de les dones ... Exteriorment més que una presó semblava una antiga mansió rural (estava situada a les Corts: em costaria ara de dir exactament a on, i no excel·lia pas, pel que vaig sentir dir (i fins i tot per un episodi que jo mateix vaig viure), per la seva seguretat.

De fet, va ser precisament, la seguretat que ofería, el que va fer tan popular la "penitenciària federal" d'Alcatraz ...

Aïllada, banyada per un mar que registra sempre baixes temperatures i infestat de taurons ...

Era a causa d'aquest mar tan fred que els presos disposaven de dutxes amb aigua calenta. Per evitar que s'acimatessin.

I, amb tot, més d'un i més de dos van intentar fugir-ne. I en tres casos, concretament, van reeixir, si més no parcialment. En dos casos, per cert, no s'ha sabut mai més res dels protagonistes. Es desconeix si van morir en l'intent, cosa ben possible, o si van sortir-se'n i van poder viure lliurement, després, en el més complet anonim. Pel que fa al cas restant, diuen que el protagonista va arribar, exhaust, a la costa, on uns estudiants, creient que l'afavorien, van avisar les autoritats ...

Quan vam desembarcar a Alcatraz, una noia -bufoneta, que lluïa l'uniforme del personal del Servei de Parcs Nacionals- ens va dedicar un llarg parlament de benvinguda. Un parlament més aviat deseixit, festiu, no massa d'acord amb l'escenari que ens envoltava ... Després vam penetrar en el recinte penitenciar on ens van facilitar un aparell en què, en castellà en el cas nostre, vam poder escoltar, mentre seguíem un itinerari preestablert, totes les explicacions que ens donaven antics presoners i guardians ...

Mentrestant, ja prop de la sortida, al petit museu que hom ha muntat, al costat de la sala on es projecten vídeos relacionats amb l'illa i les seves instal·lacions, un ex facinerós (aquests nord-americans !) un home, ben vestit, que ratllava els vuitanta anys, un home xiroi, amable, no parava de dedicar als visitants que els adquirien, llibres dels quals és autor i on narra, amb tots els ets i uts, sembla, les seves experiències com a presidiari d'Alcatraz, cal suposar que no gens agradables...

Estanislau Torres
Escriptor

Barcelona, 6-10-90

1922: l'any del CLUB DE MAR DEL CADCI

Una part de gran importància en les activitats del CADCI fou, sense cap mena de dubte, l'esportiva. A principis del nostre segle, i a casa nostra, el concepte d'esport duia encara implícita l'antiga idea anglesa d'activitat lúdica, de "joc net", i representava una manera de ser dintre de la societat. La pràctica esportiva s'acceptava com un aprenentatge per a la vida; el comportament esportiu, el sentit de col·laboració amb els companys, tot donava un hàbit ciutadà de convivència, d'adaptació. Eren llavors fortes les nocions d'olimpisme: salut, resistència, fortalesa física, juntament amb noblesa, cavallerositat, bellesa espiritual. Era un estil, una manera de concebre l'esport, una veritable espiritualitat esportiva.

I l'esport fou així al CADCI: un instrument educatiu, gràcies al qual el jovent assolí un desenvolupament de qualitats físiques i morals. I tot això al servei d'un sentiment de catalanitat que estava per sobre de cap altra consideració. Era un servei a Catalunya.

El Club de Mar fou la secció esportiva que aplegà, ben aviat, una major quantitat de socis i simpatitzants. El rem, practicat a Catalunya des de feia temps, semblava reservat exclusivament a una certa classe social. Al CADCI, però, sortiren en molt poc temps gran nombre de joves practicants. La seva empenta i el seu dinamisme féu que la secció de Rem del Club de Mar fos una de les que més transcendiren. Arribà a ser de les més sobresortints i assolí un lloc especialment brillant l'any 1922.

Recordem uns fets.

La primera fita fou l'adquisició de les dependències, al

port de Barcelona, del que serà el "Club de Mar del CADCI". De seguida una colla de joves entusiastes, en nom de l'esport català, treballen, es preparen, organitzen i participen en tots sentits en la vida esportiva del CADCI. Poc després seran els organitzadors del Campionat de Rem de Catalunya -el d'Espanya l'organitzava el Reial Club Marítim- i ben aviat comencen a aconseguir llocs importants: són campions de Catalunya i d'Espanya diversos anys en algunes modalitats del rem. I cada vegada són més actius i més entusiastes.

I arribem així a l'any 1921. És un any de preparació per aconseguir fites més altes: una activitat continuada porta el Club de Mar a organitzar i participar en els campionats de Catalunya; a participar en els d'Espanya, a estar present en unes Regates internacionals organitzades pel Club Marítim i en unes altres a Tarragona, a càrrec del Club Nàutic de Tarragona; finalment assisteix -junt amb el Marítim- als Campionats d'Europa a Amsterdam, més que res per demanar per Barcelona els campionats europeus del 1922, cosa que s'aconsegueix. L'eufòria del moment la trobem reflectida en un projecte important, el futur Casal de Mar, nova seu del Club de Mar. No s'arribaria, però, a aconseguir: l'any 1923 portà pel Club uns canvis que no foren, precisament, favorables per res.

I comencem el 1922. El Club de Mar continua portant a terme una gran activitat. Com cada any organitza els Campionats de Catalunya i participa en els d'Espanya. I queda campió en diverses modalitats. Quan se celebren els Campionats d'Europa, en l'organització dels quals col·labora com Entitat afiliada a la Federació Catalana i a la "Federación Española" (a aquesta última des de l'any anterior), els tres representants espanyols que arriben a la final

són tots del Club de Mar. Llegim-ne els noms, que són ben representatius. Vuit en punta: l'outrigger "Catalunya"; Quatre en punta: el iol de mar "Olimpic"; Skiff: el "Sol". El iol "Olimpic" havia substituït feia poc el vell "Rafael Casanova", potser el més mariner de tots i una veritable institució que durant una pila d'anys serví a la formació de nous remers del Club.

Aquesta és la fita que crec més important i remarcable. Una colla de joves que en pocs anys i per mèrits propis porten el Club de Mar del CADCI a representar, a Europa, l'esport de Catalunya.

Permeteu-me dir, finalment, que tots aquests records són per a mi una història viva. No he viscut, lògicament, els fets, però amb el meu pare -un d'aquests xicots entusiastes -n'havia parlat sempre, que jo recordi, ja des d'infant. El "seu" Centre de Dependents i el "seu" Club de Mar li van deixar un segell indeleble, que he tingut la sort de veure'l també en altres components del Club. Als anys 70 encara es reunien cada setmana pel plaer d'estar junts, de xerrar, de recordar i de fruit d'una tan llarga amistat. Jo veia en ells tot l'idealisme d'aquells anys, ben palés en aquells joves -que es conservaren sempre joves en esperit-, treballant, des del seu camp de l'esport en el CADCI, per l'ideal resumit en les belles paraules: PER CATALUNYA, PER A CATALUNYA.

Pere Vallribera i Puig

LA POLÍTICA DEL FET CONSUMAT

X P. 98.

El Ministeri de Treball i Seguretat Social, quan n'era titular el Sr. Chàvez, va ésser qui va lliurar l'edifici del CADCI a la Central Sindical UGT. Amb la sàvia teoria que quan la Falange Espanyola va "comprar" l'any 1947 a l'exèrcit el nostre edifici de la Rambla de Santa Mònica, aquest va passar a ser "Patrimonio Sindical Acumulado", ja que diuen van pagar-lo amb fons provinents de les quotes Sindicals i Empresariales, o sigui que consideren completament normal que un botí de guerra pugui ésser venut per qui no n'era el propietari i ho pugui comprar en fals el primer que els convingui per a les seves combinacions.

Si l'any 1913 el CADCI va comprar l'esmentat edifici amb diners i documentació en regla i no l'ha venut ni regalat a ningú, és normal i lògic que continuï essent-ne el propietari.

¿Per què el govern dóna per bons atropellaments comesos per la dictadura ? Doncs perquè li sembla que l'afavoreixen, i sabent que el nostre edifici està sub iudice fa cas omís del Poder Judicial i el cedeix en ús i gaudi a la simpàtica Sindical UGT, que a nosaltres ens diu que no el va demanar. Així ens ho diu el Sr. Josep Bayarri i Raga, Secretari de Formació Cultural de la UGT, en carta datada 17 desembre de 1987, i ara, al demandar directament a aquesta sindical, el ministeri de Treball ha hagut d'informar que la Unió General de Treballadors els l'havia demanat explícitament. Això és un estat de Dret o una comèdia?. A més d'una ignorància total dels fets, donen per bona una espoliació comesa en el temps de la guerra civil en profit d'uns individus que fan ensems de jutge i de part, mofant-se del poder judicial amb disposicions administratives. Boníssim, és tota una suplantació de propietaris.

Si es decidís el contenciós, o sigui si el jutge dictés sentència, estaria tot llest, ja que de justícia només n'hi ha una, i acabariem amb aquest intent de fer passar gat per llebre allargant l'assumpte. Les seves mires són fer desaparèixer el CADCI, privant-lo per sempre del seu estatge social, continuant l'obra destructora del dictador Franco amb la seva política de fets consumats.

També en Franco va declarar extint al CADCI, però no va tenir temps d'afusellar-nos a tots un a un. A molts sí, dissortadament.

Sabien perfectament que l'immoble estava sub iudice, però tant el govern "Socialista" com la sindical "Socialista" com si res. El Ministeri de Treball diu "Que nadie lo habia reclamado, por esta razón lo cedieron en uso a la UGT al solicitarlo esta Sindical". I aquesta, en escrit del Sr. Bayarri i Raga, diu que és casual, o sigui sort, el que els toqués precisament l'immoble del CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDÚSTRIA, precisament al demanar-ne un ells.

A què estem jugant? Tothom sap que nosaltres, els socis del CADCI, en som els propietaris. No val al.legar ignorància ni menys la punyeteria del Patrimonio Sindical Acumulado. L'únic que s'acumula és la mala fe en aquest assumpte, i tant el govern Central com la Sindical UGT estan molt rebaixats en els seus coneixements de la guerra civil en la vida i els costums de Barcelona.

Utilitzar el Dret aplanar i resol les dificultats; fer servir procediments administratius les augmenta, i més si són parcials.

Confiem en una justa resolució del Poder Judicial i que els forasters surtin de casa nostra.

Josep M. Roig i Pedrós

Setembre del 1990

Dels Estats i de les Nacions

Sembla que la democràcia ens ha dut a un atzucac ple de desencís i gens esperançador pel que fa al futur de Catalunya. Tenim uns governants elegits pel poble de manera que, almenys oficialment, res no hi ha a objectar.

Com és possible que, ateses aquestes circumstàncies, palpem aquesta manca d'objectius i de futur en la nostra població? Què ha minat i descafeïnat el nervi que feia viva una col·lectivitat tan plena sempre de projectes?

Són molts els diagnòstics que es poden fer; les coses no vénen mai soles; els costums, sense adonar-nos-en, ja no són els mateixos de fa cinquanta anys, i això seria bo si en la variació observéssim un més elevat nivell cultural. Però no és aquest el cas: l'anomenat problema de la droga no existia; avui hi ha més llibertat per escollir, és cert, però caldria esbrinar si realment et deixen escollir o simplement et veus abocat a triar entre unes opcions que són imposades pels mitjans de comunicació. Amb les insistents propagandes i interessades ofertes, avui no és fàcil triar, si aquesta tria no dona al mateix temps uns beneficis a capitalistes avui ja totalment desconeguts, que amb la seva insistència esborren tot allò que no interessa al gran capital (per donar-li un nom), ja que no pot treure profit de les coses que en altre temps també feien agradable l'existència i eren assequibles a tothom. Avui cal acompanyar-ho tot amb un brillant decorat, ja que res no es pot fer senzillament; cal posseir una bonica gàbia amb falsos barrots d'or, encara que l'ocell sigui el més vulgar d'aquest món, sense aturar-se a pensar que tota l'ostentació de què ens envolten està instigada per un diner també desconegut.

Posat al descobert tot el podriment de les societats comunistes o feixistes, que a l'igual que tots els sistemes creats per l'home, aviat són destruïts per ell mateix, abans de poder-ne gaudir els fruits. Els sistemes democràtics són, aparentment, la solució per a donar un benestar i opció a qualsevol criteri, però no podem posar tots els ous en el mateix cistell, com diuen els francesos. Avui ja vivim en una democràcia però s'esquerda i te molt que desitjar; sense fer un gran esforç podem recordar les malifetes i fets escandalosos viscuts sota la capa de l'Estat democràtic; la premsa en destapa quasi a diari, i si furguem una mica

en el record, no gaire llunyà, en trobarem moltes de mig oblidades, ràpidament oblidades a mans d'algun poder que així ha volgut que fos, ja que, al no poder-hi donar un final concret, en l'ànim de la gent tot queda nebulós.

Han desaparegut els dictadors del panorama mundial, salvant les inevitables excepcions, però la democràcia va creant petits dictadors a cada cantonada. Si aquests nous fiscalitzadors fossin ben escoltats i, per tant, entesos en la matèria que se'ls encomana, encara se'n treuria algun profit. Però no és així, els càrrecs es donen a aquell que convé als dirigents, i amb el fi de domesticar-los per al seu servei.

La democràcia s'està podrint de la mateixa manera que ho han fet el comunisme i el feixisme; la corrupció, les contradiccions i les obediències incondicionals al de més amunt, fan que tothom se senti supeditat a una miserable conveniència.

La democràcia fou bona en els seus orígens; cada ciutat una democràcia i cada poble el seu govern feien impossible el despotisme i la mala administració. L'elegit era conegut i li calia evitar el seu descrèdit. Avui l'instint de domini humà ha creat comunitats dominades i administrades des de lluny i amb mentalitats diferents; són famílies que no es coneixen, i el que és bo pel funcionament d'un poble no ho és per un altre. Les lleis fetes a distància no acostumen a resultar bones.

Per salvar el que sigui salvable de la democràcia cal mirar al nostre entorn, i de seguida veurem que només tenen un tarannà democràtic les Nacions, no els Estats. Les Nacions actuals, sempre petites, encara són exemple i model del sistema; són l'exponent de la gran família; no han usurpat els drets dels seus veïns; tothom té la sensació que viu a casa; ningú emigra, i Nacions amb poca riquesa natural s'han espavilat i del no res han fet riquesa, cosa que els Estats no fan. Aquests es limiten a tractar la gent de la seva perifèria com a vulgars colònies i extreure'n allò que de bo els pugui quedar, i així veiem com veritables Nacions oprimides per aquests Estats viuen sofrint tota mena de privacions, quan soles no els mancarien, i l'entesa amb qualsevol veí seria possible.

Lluís Urpinell i Joan

"Jo crec que aquest Centre és una fàbrica de patriotes, i la sort més gran per a Catalunya fóra que cada estament social tingués una fàbrica com aquesta".
De la conferència pronunciada per A. Rovira. i Virgili el 17 d'octubre de 1914.

A CAVALL D'UN ESTEL

*A cavall d'un estel rodamón
-- ferradures de llum,
picarols de maragda i safir
i corretges d'argent a l'albarda--,
a cavall d'un estel pelegrí, amb ullets de colom,
l'esperit immortal dels poetes del món
es passeja pel cel de la tarda!*

*Acarona la testa dels arbres pairals,
amb garlandes de sol fonedís,
i replega el concert dels ocells refilaires;
gronxa el núvol petit, rosadet i molsut,
quan el vent el bressol se li ha endut,
i pidola retalls de cel blau
pel sarró de les boires captaires.*

*Besa el front vellutat del burret somniador,
tan humil i pacient,
i els cabells platejats de les roses marcides,
i quan baixa l'estel prou avall,
ran de terra li fan de mirall
dues gotes de rou dins la cambra d'un lliri adormides.*

*A cavall d'un estel rodamón,
es passeja pel cel d'aquest món
l'esperit bo i sublim de la Vida;
no li giris els ulls, germà meu,
la Bellesa és missatge de Déu
i el poeta a fruit-la et convida!*

*A cavall d'un estel et dirà que tot l'any
vora teu viu el goig i les penes
aquest àngel intern, immortal,
del captaire o del rei --tant se val--
que duem a la sang de les venes!*

*El brogit del treball, les angúnies, el torb
del dolor, les passions o la guerra,
pensaràs, més d'un cop,
que per sempre l'han tret d'aquest món,
que ha fugit, amargat, de la terra!*

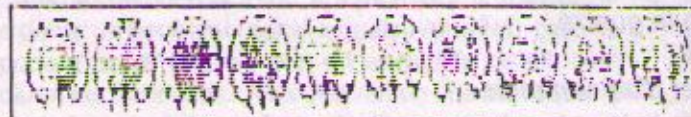
*Però no, no és així!, quan la tarda, desclosa,
desfulli com pètals de rosa,
a cavall d'un estel,
missatger de l'Amor Infinit,
recollirà per tu, d'un cop de brida,
l'últim sospir de la blavor marcida
i l'estrella primera de la nit!*

Lina Casanovas

ENS QUEDA EL RECORD

Perspectiva del futur **CASAL DE MAR**
del « Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria »

PROJECTE DE L'ANY 1923

Llegint el butlletí "ACCIÓ" del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria corresponent al desembre passat he recordat fets i gent que foren part de la meua juventut i que no voldria oblidar mai. Es més: considero una sort no perdre la capacitat de recordar quan ja s'han perdut altres facultats. En certa manera la memòria ajuda a no envellir. A no envellir anímicament. Al capdevall és el que compta.

Recordo, per exemple, el Casal del CADCI a la Rambla de Santa Mònica, sempre ple d'activitat perquè, com diríem ara, el CADCI era quelcom més que un sindicat. Era una **Entitat Obrera** amb tot el que això representava com a projecte cultural. Ja diu l'adagi -o tal vegada la Bíblia- que "no sols de pa viu l'home". El CADCI va néixer no sols per a defensar el pa dels treballadors del gremi sinó que també per ajudar-los a esdevenir ciutadans d'un país concret: Catalunya, no una Catalunya en abstracte sinó la d'una època que s'havia marcat fites de llibertat, de benestar i de valors morals que no s'improvisen.

Recordo el meu amic i company del PSUC, Pere Aznar, destacat soci del CADCI en els temps més difícils, quan l'esforç de la nova Catalunya en el si d'una Espanya republicana, fou interromput per una guerra ferotge. Pere Aznar i la seva dona, Dolors Piera, encara viuen el seu exili a Xile. Recordo la figura d'aquell home jove, decidit i culte, que ens parlava de la necessitat de guanyar una guerra que no havíem buscat; que ens fou imposada; que finalment perdríem, entre altres raons, per excés de bona fe.

Tal vegada sigui la bona fe de la gent del CADCI que sobrevisqué a la derrota el factor que aprofitaren els espoliadors del seu local a la Rambla i altres béns guanyats amb l'esforç, l'enginy, la imaginació i el tremp cívic d'aquells homes, entre els quals Pere Aznar, ja septuagenari com jo mateixa, però amb l'ideal jove, enfortit per l'experiència - ¡i quina experiència! - feta d'il·lusions i decepcions.

Decepció que viuen els fidels al CADCI, en llarga batalla i en plena democràcia per a rescabalar-se d'allò que s'apropià el règim sorgit de la guerra. Restituir els béns al CADCI és rehabilitar-lo en la història d'aquest país.

Teresa Pàmies

Les Escoles Mercantils Catalanes del CENTRE (C.A.D.C.I.)

Les nostres Escoles (Secció Permanent d'Educació) i Instrucció eren dotades de tots els elements necessaris : existien nou sales : s'hi feien classes als matins de 2/4 de 8 a 2/4 de 9, i a les tardes - nit de les 8 a les 11 : les assignatures eren les següents.

Elemental - Càlcul mercantil - Cal.ligrafia - Aritmètica - Àlgebra - Teneduria de Llibres
- Pràctiques Mercantils - Mecanografia - Taquigrafia - Geografia General i Comercial.

Estudis especials - Mercologia moderna - Teoria dels teixits - Química - Banca i Borsa -
Importació - Exportació - Transports i Duana - Economia Comercial - Publicitat
Moderna.

Idiomes a tot nivell - Francès - Anglès - Italià - Alemany i Rus. Naturalment també Català.

Educació Física - Dues sales destinades a Gimnàs, dirigides, en aquell moment pels Professors
Figueres, Trigo, Larruy i Berlung.

Dels companys que formaren part en diverses Juntes recordo els
Artigues - Rocabado - Cases - Ribera - Sabaté - Daví - Fló i M. Viñals.

En el Curs 1917/18 en Josep Terradelles i Joan obtingué una menció honorífica, i un servidor un
premi de mèrit.

El Professorat era d'una competència immillorable, i entre d'altres recordaré a
Artur Martorell - D. Vendrell - Serra i Pagés - Sala i Ricol - Valls - Mr. Megean
Mr. Margail - Mr. Astor - M. Bremon i Ferran Boter.

Com es pot observar, el CADCI no era, no és ni serà mai un Sindicat (els polítics i els sindicalistes ja
tenen els seus locals i terrenys). El CADCI fou fundat per a fer homes sans i forts, amb salut, intel·
ligència i educació per a una societat millor : ho confirmen alguns dels nostres associats que, abans,
ara i sempre, s'han destacat en llocs administratius, Industrials i comercials.

Les quotes que pagàvem per les matrícules eren molt assequibles i amb facilitats.

Esperem una solució favorable per la devolució del nostre Edifici pagat per nosaltres i que avui, encara,
està " usurpat " per la Unió General de Treballadors.

Fem una crida a tots els Dependents de Comerç, Empleats de Banca i Tècnics perquè defensin,
juntament amb nosaltres, el nostre legítim patrimoni, que també serà el seu, el CADCI.

Estem a la Ronda de la Universitat N° 7 - 6 pis - tots els Dimecres de 6 a 8 T^o - 302 48 87

Pere Viñals i Sansa

Francesc Macià fa l'entrega formal de cases pagades pel CADCI (1932)

Timoner Campos - Núm. 1 Vallribera Num. 2 Lluís Vila 3 J. Vallhonrat
Participants al Campionat de Catalunya el maig de 1922